

3 (Sem-1/CBCS) SKT HC 1

2021

(Held in 2022)

SANSKRIT

(Honours)

Paper : SKT-HC-1016

[Classical Sanskrit Literature (Poetry)]

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

UNIT—I

प्रथमः भागः

1. Answer the following questions :

अधोलिखितानां प्रश्नानामुत्तरं देयम्—

(a) How many Sargas are there in the
Mahākāvya, *Raghuvamśam*? 1

‘रघुवंशम्’ महाकाव्ये कति सर्गाः सन्ति?

(b) Who is the hero of the Mahākāvya,
Raghuvamśam? 1

‘रघुवंशम्’ इति महाकाव्ये नायकः कः?

(c) Write a Sanskrit synonym for the word 'छन्दस्'.
 'छन्दस्' शब्दस्य संस्कृतसमार्थकः शब्दः लिख्यताम्।

1

(d) Write two qualities of Raghu's dynasty.
 रघोः वंशस्य गुणद्वयमुल्लिख्यताम्।

2

2. Discuss Kālidāsa as a poet. 10

कविरूपेण कालिदासविषये चर्चा कार्या।

Or / अथवा

Discuss the character of king Dilīpa as found in the First Canto of *Raghuvamśam*.

'रघुवंशम्' महाकाव्यस्य प्रथमसर्गानुसारेण राज्ञः दिलीपस्य चरित्रचित्रणं क्रियताम्।

UNIT—II

द्वितीयः भागः

3. Answer the following questions :

अधस्तनानामुत्तरं विधेयम्—

(a) Who is referred to as 'मेना' in the *Kumārasāmbhavam*?

1

कुमारसम्भवमिति महाकाव्ये 'मेना' इत्यनेन का निर्दिश्यते?

(b) How did Pārvatī practise penance during summer?

2

केन प्रकारेण पार्वती ग्रीष्मकाले तपश्चरितवती?

(c) Which Sarga of 'कुमारसम्भवम्' is your text? What is the name of that Sarga?

2

कुमारसम्भवस्य कः सर्गः पाठ्यरूपेण स्वीकृतः? तस्य सर्गस्य नाम किम्?

4. Translate the following verse : 5

अधोलिखितस्य श्लोकस्यानुवादः करणीयः —

विरोधिसत्त्वोज्झितपूर्वमत्सरं द्रुमैरभीष्टप्रसवार्चितातिथि।
 नवोटजाभ्यन्तरसंभृतानलं तपोवनं तच्च बभूव पावनम्॥

5. Explain any one of the following verses : 5

अधोलिखितयोः कस्यचन एकस्य श्लोकस्य व्याख्या कार्या—

(a) तथा समक्षं दहता मनोभवं पिनाकिना भग्नमनोरथा सती।
 निनिन्द रूपं हृदयेन पार्वती प्रियेषु सौभाग्यफला हि चारुता॥

(b) इति ध्रुवेच्छामनुशासती सुतां शशाक मेना न नियन्तुमुद्यमात्।
 क ईप्सितार्थस्थिरनिश्चयं मनः पयश्च निम्नाभिमुखं प्रतीपयेत्॥

UNIT—III

तृतीयः भागः

6. Answer the following questions :

अधोलिखितानां प्रश्नानामुत्तरं देयम्—

- (a) Who is the author of the *Kirātārjunīyam*? 1
'किरातार्जुनीयम्' इति महाकाव्यस्य रचयिता कः?
- (b) What is the name of the First Sarga of the *Kirātārjunīyam*? 1
किरातार्जुनीयमिति महाकाव्यस्य प्रथमसर्गस्य नाम किम्?
- (c) In which forest Yudhiṣṭhira lived during the time of exile? 1
वनवासकाले युधिष्ठिरः कस्मिन् वने न्यवसत्?
- (d) What is the meaning of 'अरिषड्वर्ग'? 2
'अरिषड्वर्ग' इत्यस्य कोऽर्थः?

7. Discuss the administrative policy of Duryodhana. 10

दुर्योधनस्य शासनपद्धतिविषये आलोचनं क्रियताम्।

Or / अथवा

Explain :

व्याख्यायताम्—

“नारिकेलफलसम्मितं वचो भारवेः।”

(Continued)

UNIT—IV

चतुर्थः भागः

8. Answer the following questions :

अधस्तनानामुत्तरं विधेयम्—

- (a) Write the name of a Śataka Kāvya other than 'नीतिशतक' by भर्तृहरि. 1
'नीतिशतकम्' विहाय भर्तृहरेः अपरस्य शतककाव्यस्य नाम लिख्यताम्।
- (b) To whom भर्तृहरि offers salutation in the First Verse of 'नीतिशतकम्'? 1
'नीतिशतके' प्रथमे श्लोके भर्तृहरिणा कः स्तूयते?
- (c) What is the meaning of the term 'मत्सरग्रस्तः'? 1
'मत्सरग्रस्तः' इति शब्दस्य कोऽर्थः?
- (d) Write two statements regarding a fool as found in the 'नीतिशतक'. 2
नीतिशतकानुसारेण मूर्खस्य विषये उक्तिद्वयं विलिख्यताम्।

9. Elucidate the idea contained in the following line : 5

अधोलिखितस्य वाक्यांशस्य भावसम्प्रसारणं क्रियताम्—

“मूर्खस्य नास्त्यौषधम्”

10. Translate the following verse :

5

अधोलिखितस्य श्लोकस्य अनुवादः करणीयः —

स्वायत्तमेकान्तगुणं विधात्रा विनिर्मितं छादनमज्ञतायाः।
विशेषतं सर्वविदां समाजे विभूषणं मौनमपण्डितानाम्॥

UNIT—V

पञ्चमः भागः

11. Answer any two of the following questions :

10×2=20

अधोलिखितेषु प्रश्नद्वयं समाधेयम्—

(a) Compare the two Mahākāvyas
Kirātārjunīyam and *Śiśupālavadhān*.

‘किरातार्जुनीयम्-शिशुपालवधम्’ इति महाकाव्यद्वयोर्मध्ये
तुलना करणीया।

(b) Present a discussion on Sanskrit गीतिकाव्य.

संस्कृतगीतिकाव्यविषये आलोचनमेकमुपस्थापय।

(c) Write short notes on the following :

अधस्तनयोः विषये संक्षिप्ता टिप्पणी लेखनीया—

श्रीहर्षः ; अमरुदातकम्।
